

Feesttoespraak van Liliane Marinus op 29/01/2023

De geschiedenis van ons ontmoetingscentrum van bij het begin tot op heden

Lieve mensen allemaal,

Zoals Mia daarstraks reeds aanhaalde, zijn we hier vandaag, niet enkel samen op een late nieuwjaarsreceptie, maar ook op een mooi verjaardagsfeest! Inderdaad, onze zaal Bergheem wordt 50!

Alhoewel velen onder u de geschiedenis van Bergheem de voorbije 50 jaar van ver of dichtbij hebben meegemaakt of meebeleefd, wil ik toch samen met u even terugblikken.

Reeds vrij vlug na zijn aanstelling tot pastoor van onze parochie in 1953 rijpte bij pastoor Simons het idee om een nieuw parochiehuis te bouwen ter vervanging van het parochiehuis in de Jozef Wautersstraat dat volgens hem te klein was voor al de activiteiten die plaatsvonden in zijn parochie. Het nog onbebouwde terrein tussen de Strijdhoflaan en de Lodewijck de Koninckstraat leek hem al vlug dé ideale locatie om zijn droom te verwezenlijken

Een bijeengespaard bedrag, aangevuld met de opbrengsten van de parochiale fancyfairs met eet- en drankfeesten, vormden het basisbedrag voor de aankoop van de gronden.

Een bouwcomité werd opgericht, met als grote bezielers pastoor Simons en François Dedecker; er werd veel vergaderd, gepalaverd en gedroomd van een héél groot complex tussen de twee straten. Er werd flink verder gespaard om de bouw te kunnen verwezenlijken en ook mede door de sponsoring van parochianen (men kon een kartonnen baksteen kopen) was er in 1969 basisbedrag beschikbaar om te beginnen aan de bouw.

De eerste dromen van een héél groot complex moesten bijgesteld worden en uiteindelijk werd er uit de ontwerpen van verschillende architecten in december 1969 gekozen voor het ontwerp van architect Luc Fornoville.

Het ontwerp voorzag in een gebouw met in het midden een grote vergaderzaal en een goed uitgeruste keuken voor parochiefeesten, vergaderzalen, twee appartementen (voor conciërge en onderpastoor), lokalen voor de plaatselijke jeugdbeweging KSA/VKSJ en lokalen voor de toen nog parochiale bibliotheek Hedera die tot dan in een huis in de Hugo Verrieststraat 20 was ondergebracht.

De bouwopdracht werd toevertrouwd aan de firma Simons en op 1 oktober 1971 werd de eerste steen gelegd – de officiële inhuldiging gebeurde op 26 januari 1973 – maar de eerste grote activiteit nl. de jaarlijkse herfstkermis, vond al plaats in oktober 1972 en als ik me goed herinner nog op de chape van de grote zaal.

Het bouwcomité zette zijn activiteiten verder als beheerraad van het complex en was samengesteld uit enkele leden van de toenmalige kerkfabriek, bijgestaan door nog een aantal parochianen die omwille van hun specifieke kennis aangesproken werden.

Een inwonende conciërge zorgde voor de opvolging van de reservaties en voor het onderhoud van de zalen.

De toenmalige onderpastoor Lode Joossens woonde op de 2de verdieping van de appartementen. De bibliotheek Hedera en de KSA/VKSJ die op dat moment stilaan aan het groeien waren naar een gemengde werking – later KSJ en nog later dan terug KSA - namen de voor hen voorziene nieuwe lokalen in gebruik.

Van in het begin werd het middengedeelte van het gebouw (zalen/keuken) intens gebruikt door parochiegebonden verenigingen en werkgroepen zoals de Damesvereniging, de werkgroepen liturgie, Open Deur en Derde Wereld, bijeenkomsten van de parochieraad, het parochiekoor, ouderavonden en startdagen van de WG eerste communie en catechese. Ook de bijeenkomsten van plaatselijke afdelingen van KAV (FEMMA), KBG (OKRA) hadden ook allemaal plaats in Bergheem. En als hoogtepunt – zeker niet te vergeten – de jaarlijkse driedaagse Herfstkermisfeesten waarvan de opbrengsten zeker in de eerste jaren grotendeels gebruikt werden om de kosten van het gebouw te dekken.

Tussen alle parochiale activiteiten door was de zaal ook zeer in trek voor huwelijksfeesten, recepties en familiebijeenkomsten.

Vandaag zijn we 50 jaar verder en leven we in een totaal veranderde maatschappij.

Het maatschappelijke en dagelijkse leven was decennialang sterk georganiseerd op grond van een levensbeschouwelijke keuze, we leefden in een zogenaamde verzuilde maatschappij.

Nog vrij sterk aanwezig in de jaren '60 en '70, zagen we zeker vanaf de jaren '80 dat mensen zich minder verbonden voelden met deze zuilen.

De bestaande tradities werden minder dwingend, mensen kozen vaker voor activiteiten vanuit hun persoonlijke interesse. Sommige verenigingen zagen hun ledenaantal dan ook sterk verminderen. Die verandering in het maatschappelijke leven had ook haar weerslag in de functie en het gebruik van Bergheem.

De gebruikers van de zaal veranderden: geleidelijk aan kwam er een verschuiving van parochiale activiteiten naar activiteiten en vergaderingen van derden (zoals o.a. VME's, Yoga/KBTS/Philko). Verder wordt de zaal ook regelmatig gebruikt voor familiefeesten en voor koffietafels na uitvaarten. De parochiegerelateerde bijeenkomsten die nu nog bestaan, zijn:

- de nieuwjaarsreceptie,
- een maaltijd ten voordele van Oekraïense gemeenschap in Brody,
- de Mechoui,
- de kaasavond.

De Vrije Bibliotheek Hedera kreeg eerst het statuut van Openbare Bibliotheek, en werd daarna overgenomen als filiaal van de Bibliotheek van de Stad Antwerpen en uiteindelijk gesloten.

De beheerraad van Bergheem zocht naar een andere maatschappelijke en sociale invulling van de vrijgekomen lokalen; het gelijkvloers wordt verhuurd aan een groepspraktijk van huisartsen. De twee appartementen worden aan particulieren verhuurd.

Na 50 jaar is de KSA de enige blijver van de initiële gebruikers. Een bloeiende vereniging die nog steeds gebruikt maakt van de voor hen oorspronkelijk ontworpen lokalen. Tot op vandaag heeft hun jaarlijks Groepsfeest nog steeds plaats in de grote zaal van Bergheem.

Eigenlijk is het ook voor hen vandaag dus een klein beetje een jubileumfeest.

Maar genoeg gepraat – meer details en een klein overzicht van vroegere/huidige activiteiten werden bijeengebracht op een aantal panelen met als aanvulling een schaalmodel van het gebouw.

We hopen dat dit een aanzet mag zijn tot het delen van nog meer herinneringen en anekdotes over de voorbije 50 jaar Bergheem.